

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ФИЛОЛОГ

ЧАСОПИС ЗА ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ

IV 2013 8

PHILOLOGIST

JOURNAL OF LANGUAGE, LITERARY AND CULTURAL STUDIES

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

КАРАКТЕРИСТИКЕ ГОВОРА МЛАДИХ РУСИНА¹

Апстракт: У првом делу рада аутор обезбеђује преглед досадашњих истраживања која су се бавила одређеним сегментима жаргона младих Русина. С обзиром на то да до данас нема објављених посебних монографија, аутор представља радове проф. Владимира Бесермиња и мср. Александра Мудрог. У другом делу рада аутор представља резултате ширег теренског истраживања међу русинском децом основношколског узраста које је било усмерено на добијање информација о томе како ученици ословљавају родитеље, ближу и даљу родбину, пријатеље и познанике. Да би се дошло и до карактеристика писаног изражавања младих, анализиран је и један број мултимедијалног часописа за младе МАК. Резултати истраживања указују на велики утицај српског језика, с једне стране, али и енглеског, с друге стране.

Кључне речи: русински језик, језици у контакту, језичке иновације, говор младих, дискурс.

1. Увод

Русинистичка литература која обухвата тематику говора младих веома је мала. До данас није објављена ниједна монографија на ову тему. Генерално гледано, у русинистици је лексика младих бележена само спорадично, и то у оквиру неколико лексикографских пројеката који су резултирали капиталним речницима, *Српско-русинским* (двотомним, 1995–1998) и *Русинско-српским* (једнотомним, 2010) аутора проф. др Јулијана Рамача, мр Хелене Међеши, проф. др Оксане Тимко Ђитко и проф. др Михајла Фејсе.

Овој тематици први је пажњу посветио професор Владимир Бесермињи, који је записао неке изразе жаргона својих ученика у Гимназији „Петро Кузмјак“ у Руском Крстуру. Он је, како сам пише, грађу за своје мини-истраживање узео из говора ученика од првог до че-

твртог разреда средње школе. Средњошколци су праћени у свакодневној комуникацији. Забележено је шездесетак лексема или синтагми које су представљале својеврсне иновације или одступања од стандарда. Тако су, на пример, записани изрази да је неко *ментол*, *морон*, *заврацени* или да *опалује бисери*; да се за лепо обучену девојку користи израз *хаос јаке пуре наруцела*, а да, ако носи наочаре има *чороскопи*, *галоџенки* или *цвикери*; ако се некоме деси да превише попије, он постаје *бетонирани*, *комирани*, *блокирани* или *пияни як морка*. (Бесермині 1992–1993: 144–145).

Мср. Александар Мудри је један чланак посветио језику младих на фејсбуку у којем, између осталог, истиче: „За језик младих на Фејсбуку карактеристично је одсуство правописних норми... Знацима *ch* означава се глас /č/, нпр. *emichka*. Постоји више 'норми' које се не користе конзистентно па је за одређене особе карактеристично коришћење енглеских знакова *w* (*в* или би-

¹ Рад је настао као резултат пројеката 187002 и 187017, које финансира Министарство науке Републике Србије.

лабијално *v*), *x* (*кс* или *x*) или *tj* (*ћ* или *ч*, *тљ*), *dj* (*дљ*), *sh* (*ш*) *zh* (*ж*). Присутно је и коришћење латинице са знацима *č*, *ć*, *š*, *ž*. За разликовање грленог *g* и задње-непчаног *x* користе се слова *x* (за *g*) и *h* (за *x*), па имамо нпр. *аха*, *ахааа...* Мекоћа гласова /*n*/ и /*l*/ обележава се словом *j*, нпр. *njihto*“ (Мудри 2013: 43). „Данас, у све већој мери, директно кроз медије или посредно преко српског, на русински језик утиче и енглески. Ови утицаји су довели до формирања хибридног језика. С обзиром на наведене карактеристике жаргона младих, присуство енглеског преко медија и англосрпског, језик младих на интернету би било оправдано назвати *русинскоанглосрпски језик*“ (2013: 44). Коришћење компјутера и интернета, примећује Мудри, већ је дуже време општеприсутно, па би и у образовању ова реалност морала бити прихваћена, а осветљавање проблема коришћења русинског језика на интернету пут ка решавању овог проблема у целини (2013: 45). Термин *англосрпски* користи и проф. др Твртко Прћић (Prčić 2005: 23).

На истој студентској конференцији Хелена Папуга и Александра Грбић, у коауторском раду (до овог тренутка још необјављеном), након што су анализирале језик система кратких порука (језик СМС-а < *Short Massage System*), утврдиле су прекомерно коришћење елемената енглеског језика у СМС комуникацији на русинском језику, која се, иако је стандард русинског језика ћирилично писмо, води на латиничном писму. Ауторке наводе и велики број примера када се енглеске речи и изрази/ синтагме пишу изворним енглеским писмом.

2. Ословљавање међу ђацима основношколског нивоа

Аутор овог рада је у једном претходном истраживању формирао упитник за сагледавање употребе језичких средста-

ва, пре свега речи и израза за ословљавање и обраћање саговорника у непосредној усменој комуникацији. Том приликом надовезали смо се на пројекат *Говор Новог Сада: Морфосинтаксичке, лексичке и прагматичке особине* (Јоцић 2010: 297–346).

Формирано је двадесетак питања која смо постављали ученицима у одељењима с русинским наставним језиком у седмом и осмом разреду ОШ „Братство јединство“ у Куцури. Питања су била усмерена на добијање информација о томе како деца основношколског узраста ословљавају родитеље, ближу и даљу родбину, пријатеље, познанике и непознате особе и како се ословљавају међу собом. Наводимо неке од резултата анкете, и то оне који су релевантни за ову тему.

На питање како ословљавају мајку, сви информатори (28) су одговорили да то чине са *мама*, односно обликом те именице у вокативу – *мамо*. Троје информатора, поред општег назива, у шали, користе и *кева*, односно *кево*. Информатор 1/8 навео је да користи *мац* „када се свађамо“, при чему треба нагласити да му је номинативни облик идентичан вокативном.

Сви информатори се мајци обраћају заменицом *ти*. Троје информатора је истакло да у неким, присним и опуштеним тренуцима, користе заменицу и хипокористик мајчиног имена (нпр. *Поведз ми ти, Марчо*) или заменицу и надимак (нпр. *Подгреј ми јушку, газдињо!*).

На питање како ословљавају оца, сви информатори (28) су рекли да користе именицу *тато*. Уколико пак у обзир узмемо коришћење вокативног облика, долази до разилажења међу информаторима, јер 19 информатора користе облик *тату*, а 9 – облик *тато*. У ситуацијама „када се шалимо“ (тумачење информатора 1/8), петоро информатора, поред

Михајло Фејса

облика *тата*, навело је и облике *тайо* и *оцец*, тројица – *чале*, а један – *стари*.

Сви информатори користе заменицу *ти*. Аутор овог рада може да истакне да је пре само неколико десетина година његова генерација код ословљавања оца била подељена. Аутор се нпр. добро сећа да је мајци редовно говорио *ти*, а оцу редовно – *Ви*.

На питање како се обраћају *андї* (тетки, стрини, ујни) информатори су дали различите одговоре. Једно од највећих одступања од традиционалног ословљавања примећујемо код ословљавања жене очевог брата и жене мајчиног брата (срп. *стрина*, односно *ујна*), који у русинској традицији имају исти назив – *андя*. Може се рећи да је именица *андя* потиснута од стране именице *тата*, с обзиром на то да је именицу *андя* употребило само 7 информатора, а *тата* чак 21. Док се *андя* користи само у том облику, обједињавајућем, у складу с традиционалним ословљавањем, *тата* се у половини случајева (9 пута) користи у разним варијацијама. Доминира становиште информатора 22/7 који прави следећу дистинкцију: „по мајчиној страни *тата*, а по очевој *стрина*“. Именица *стрина* ушла је у употребу под утицајем српског језика; забележена је у том облику два пута, а једном у облику *стринка*. И *тата* има варијанту *тетка*, која је забележена код информатора 17/7. Именица *ујна* употребљена је три пута. Једном, алтернативно, када је употребљена и именица *нина*. Ова именица, иначе, обележава особу која се у српском језику назива *тетка/тата*. Може се рећи да се у русинском језику, у суштини, срећемо са ширењем поља употребе српске речи која у изворном језику има стабилно, релативно уско поље употребе. Треба нагласити да и Русини у Карпатском ареалу, тачније у Прешовском региону у Словачкој, користе *тата* (Magocsi 1989: 23), па се може закључити да је ова словенска именица

реанимирана под утицајем српског језика (Рамач 1983: 183), али у мањој мери и услед све ближих контаката с Русинима Карпатског ареала. Један информатор је навео да се својој тети често обраћа и надимком.

Што се тиче употребе заменица, превладава употреба заменице *ти* (18 пута) над употребом заменице *Ви* (8 пута). Два информатора су навела да употребљавају обе заменице, при чему на уму имају и одређену дистинкцију: „тети говорим *ти*, а анђи *ви*“.

И на питање како се обраћају *бачикови* (течи, стрицу, ујаку), информатори су дали различите одговоре, иако се може рећи да је именица *бачи* у стабилнијој употреби од именице *андя*. Тринаест информатора употребљавају само *бачи*, а још двојица заједно с *ујком*, наводећи да „татиног брата зовем *бачи*, а маминог *ујко*“. *Ујко* је, иначе, употребљен 6 пута самостално и, поред тога, још 2 пута заједно с другим именицама – једном с именицом *стрико* (информатор 6/8: „мајчин брат је *ујко*, а татин брат је *стрико*“) и једном с именицом *течо* (информатор 20/8: „по мајчиној страни *течо*, а по очевој *стрико*“). *Стрико* је забележен још 4 пута – 3 пута као једино ословљавање, а једном заједно с *ујом* и *шовгром* (код информатора 12/8). У једном случају *шовгор* је био и једина записана именица (код информатора 18/7).

Паралелно с *нина*, *шовгор* представља еквивалент за срп. *шогор*. То значи да, у овом случају (за разлику од претходног случаја када је *тата* ширила поље функционисања на рачун *нини*), *шовгор* шири своје поље функционисања на рачун *бачика*.

Заменице су употребљаване изузетно разноврсно. Информатори се са *ти* обраћају углавном онима с којима имају ближе односе. Може се, евентуално, истаћи да се заменица *ти* нешто чешће употребљава за обраћање мајчином бра-

ту. Уопштено гледајући, са *Ви* се обраћа онима с којима нису успостављени ближи односи.

На питање како ословљавају сестру они који је имају, добијали смо различите одговоре. Од 28 испитаних ученика, једанаесторо нису имали сестру, а седамнаесторо који су имали сестру ословљавају је са: *шестро* (десеторо, а троје од њих сестру, паралелно, ословљавају и именом); *секо* (четворо, а од њих једно паралелно и именом); *систер* (само информатор 28/71); именом шесторо (при чему само двоје ословљавају је искључиво именом; издвајам коментар информатора 12/81 који је написао „Увек, увек, увек именом“). Приметна су одступања од традиционалног ословљавања (*шестро*) која су настала под утицајем српског (*секо*) и енглеског језика (*систер*). Може да се истакне и податак да је доста често и ословљавање сестре именом (нпр. *Марияно*, *Сањо* и др.).

Код ословљавања сестре, без изузетка, употребљава се заменица *ти*.

На питање како ословљавају брата они који га имају, добијали смо такође различите одговоре. Од испитаних ученика, тринаесторо нису имали брата, а петнаесторо који су имали брата ословљавају га са: *братау/brate* (дванаесторо, а од њих информатор 1/81 употребљава и *брадер*, а информатор 8/81 и *буразер*), при чему треба истаћи да је половина (петоро) записала српску варијанту *brate*; *брадер* (1, и то заједно са *brate*); *буразер* (1, и то заједно са *brate*); само именом троје (конкретно: *Жељо*, *Мики*, *Мирославе*).

Код ословљавања другарица бележимо следеће стање: *пайташко* (14); *пайто* (1); *brate* (1); именом (12). Ословљавање са *пайташко* је скоро равноправно са ословљавањем по имену. Варијанта *пайто* представља скраћеницу од *пайташко*. Занимљиво је да наша анкета није открила облик карактеристи-

чан за женски пол *шестро*, него само облик *brate*. Код ословљавања именом може се издвојити честа употреба хипокористика (нпр. *Меланко*, *Џо*, *Јџико* и сл.).

Без изузетка се код ословљавања другарица користи заменица *ти*.

Код ословљавања другова бележимо велику шароликост: *brate* (10; информатор 4/81 ословљава и именом, а информатор 8/81 и са *буразер* и *ортак*); *пайташ* (4; троје у вокативном облику *пайташу*, а једно у облику *пайташ*); *пайтос* (3, који користе и *другар*, *френд* и *чловече*); *другар* (2); *френд* (2); *чловече* (1); *буразер* (1); *ортак* (1); именом (1).

Уопштавајући, може се рећи да је ословљавање са *брат* равноправно са ословљавањем именом. Интересантно је, међутим, да наша анкета указује на апсолутну употребу вокативног облика *brate*, иако је у русинском језику правилнији вокативни облик *братау*. Неспоран је утицај српског језика и у овом случају. Код ословљавања именом није примећено изразито коришћење хипокористика, као што је то био случај код ословљавања другарица.

Додајмо да одговор на питање како се другови ословљавају међу собом обезбеђује највећи број појединачних одговора – чак 8. Занимљиво је да међу одговорима нема стандардизоване лексеме *товариш*.

Без изузетка се код ословљавања другова користи заменица *ти*.

3. Језик часописа за младе МАК

Да бисмо добили што бољи увид у савремени језик младих припадника русинске националне заједнице анализирали смо једини часопис за младе МАК (скраћеница од *младосц*, *активносц* и *креативносц*) Новинско-издавачке установе Руске слово из Новог Сада.

На први поглед уочава се често одступање од ћириличног писма и прелазак на латинично, што је директна по-

Михајло Фејса

следица утицаја енглеског језика. Прелазак у енглески писани код карактерише већину текстова инкорпорираних у овај часопис. На пример, код назива музичких група и музичких жанрова:

- „лидер керестурскеј групи *Paradox*“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „*Demigod*“ (МАК 5-6/2013); на дуплерици је дат назив групе латинично, а на насловној страни истог броја ДЕМИГОД;
- „зоз дајднима музичарима зоз ЗАД (*Caviar Dreams, Agalloh*)...“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „Перши музични крочај *Brainlow* направел...“ (МАК 5-6/2013, 3); ни у овом ни у претходном примеру називима музичких група није обезбеђена адаптирана варијанта, нпр. *Кевиар дримз, Агалог, Брејнлоу*;
- „*LUDE KRAWE punkrock* група зоз Бачког Петровца“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „продукуе *hip-hop* музику“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „јого два композициј објавени у жанру *ambiental* и *Asteroid B-12* објавени на компилациј електронскеј музици *Electronica Ruthenica*...“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „*MY BLACK THREAD dark electro* бенд зоз Новог Саду“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „*etno-gothic-industrial-metal* бенд зоз Панчева“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „*OMNIPOTENCE melamcholic-melodic death metal one-man band* зоз Ковачици“ (МАК 5-6/2013, 5).

Чест је случај замене кодова и у насловима музичких албума или назива песама:

- „Зняли два писнї (*'Dope'* и *'Immortal'*) у *Headgroom* студију у Бачким Петровцу“ (МАК 5-6/2013, 5);
- „*KE\$*“ (МАК 5-6/2013, 7); слово *ш* замењује симболом за долар;

- „самовидати албуми *Rootenica* (2004) и *Perception is our dimension* на компилациј МАК ДЕМОНИ (2007)“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „перши албум *Punkrock sifon_ija* (2008)“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „20 роки поп-рок музики на руским језику 'Нај жие *Marshall*“ (МАК 5-6/2013, 5);
- „*Decayin'* видали пейц демо албуми *Crisis* (1998), *Take a Lick of the Pain* (2000), *Battlefield Earth* (2001), *Silence from Within* (2005). Албум *Розпяти ангели* (2012) у виданю часопису МАК им перши албум по руски“ (МАК 5-6/2013, 3).

И одређеним пројектима се дају енглески називи:

- „Проект достал англійске мено без прекладу, подроумуюци же хаснователе буду розумиц *'Vojvodina Calling'*“ (МАК 5-6/2013, 2);
- „*SNUBBER electro-chiptune* соло пројект“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „зоз пројекту *Marienfeld* настала група“ (МАК 5-6/2013, 3). Веб-адресе се такође редовно пишу латиницом:
- „Web: soundcloud.com/da-n-v-u“ (МАК 5-6/2013, 3).

4. Иновације на морфолошком нивоу

У оквиру наведених примера и њима сличних опажамо и морфолошке иновације које нису карактеристичне за русински морфолошки систем. Реч је, пре свега, о ширењу непроменљивости именица у придевској функцији када се оне налазе у сложеницама. То је продуктивна црта која може утицати на измену морфолошко-синтаксичког система русинског језика. Енглески није једини узрочник ове тенденције, али је међу најстимулативнијима данас. На пример:

- „организаторе фестивалу *Kulpin Fest*“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „лидер керестурскеј групи *Paradox* (метал-бенд основани 1997)“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „у стилу *melodic death метал*у“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „*SNUBBER electro-chiptune соло пројект*“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „Зняли два писні ('Dope' и 'Immortal') у *Headroom студио* у Бачким Петровцу“ (МАК 5-6/2013, 5);
- „*LUDE KRAWE punkrock* група зоз Бачког Петровца“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „*MAZI experimental-electronic соло пројект*“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „*NASTROM old-school industrial doot rock пројект* зоз Ковачици“ (МАК 5-6/2013, 5);
- „објавени на компакт диску 'МАК ДЕМОни'“ (МАК 5-6/2013, 4).

Уколико се као атрибут појаве друге врсте енглеских речи, па и придеви, оне се често адаптирају као непроменљиве, што такође представља једну од новина у морфолошко-синтаксичком систему русинског језика:

- „на рижних гитариядох: *Рок-Фешти* и *Водова-фест*“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „продукуе *hip-hop музику*“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „обробки *панк-рок композицијох*“ (МАК 5-6/2013, 3);
- „20 роки *поп-рок музики* на руским језику“ (МАК 5-6/2013, 5);
- „Decayin' видали пейц *демо албуми Crisis* (1998), *Take a Lick of the Pain* (2000), *Battlefield Earth* (2001), *Silence from Within* (2005). Албум *Розпяти ангели* (2012) у виданю часопису МАК им перши албум по руски“ (МАК 5-6/2013, 3);

Карактеристике говора младих Русина

- „*SNUBBER electro-chiptune соло пројект*“ (МАК 5-6/2013, 4);
- „здогадуе на *видео-бависка*“ (МАК 5-6/2013, 4).

Код неких придева (нпр. *секси, фер*) и неких именица женског рода (нпр. *мис, леду*) говорници русинског језика не разликују род, број и падеж.

Као што долази до увећања групе именица мушког рода које се завршавају на самогласник (-о, -е, -и, -у) и увећања групе именица женског рода које се завршавају на сугласник (поред -ц, нпр. у *косц*, и на -с нпр. у *мис*), долази и до ширења групе двовидских глагола, који морфолошки нису обележени (нпр. *фодбаловац ше, тренирац, скенирац*).

5. Закључне констатације

Што се тиче ословљавања међу младим Русинима, истраживање је показало да је ословљавање углавном базирано на традиционалним моделима, али се јављају и одређене иновације. На пример, уместо традиционалног назива *андя*, који у српском језику укључује више назива (*стрина, ујна, јетрва, заова, свастика, снаја/снаха/деверка, шуракиња/шогорица, тетка*), превладава хипокористик *тета*. Приметна је и тенденција да се родитељима или ближим рођацима обраћа именом (нпр. син дозива мајку: *Марчо, гибай!*). У међусобном обраћању основношколци редовно користе заменицу *Ти*, а када се у јавности обраћају старијим и непознатим људима, као и људима према којима гаје виши степен поштовања, углавном, у складу с традиционално прихваћеним понашањем, користе заменицу *Ви*.

Што се тиче преписке на фејсбуку и СМС комуникације, правописна норма се најчешће не поштује. Не само што је преписка углавном на латиници и што српски језик, као језик окружења, има евидентног утицаја, него је приметан и велики утицај енглеског језика, и то на свим ни-

воима лингвистичке анализе. Може се говорити и о формирању једног хибридног језика који се, условно речено, може назвати српскоанглорусински језик.

Анализом јединог, мултимедијалног часописа за младе на русинском језику МАК, у којем учествује двадесетак аутора, приметно је варирање утицаја српског и енглеског језика на нивоу идиолеката. До промене кода, односно писања енглеском абecedом, редовно долази у случајевима када се наводе називи група, наслови песама или музичких албума, називи пројеката, манифестација и сл.

Иако велика већина англицизама долази преко српског језика, откривамо и англицизме који су формирану у оквиру русинске заједнице у Србији. На то утиче не само ширење утицаја енглеског језика у компјутеристици, информатици и свету забаве уопште, него и све развијенија свест младих Русина да у савременом, глобалистички оријентисаном свету, припадник русинске националне заједнице треба да користи најмање три језика: језик средине (у конкретном случају – српски језик), срцу најдражи језик (матерњи, русински језик) и први језик светске комуникације (енглески језик). У вези с тим, нове генерације Русина теже да што боље савладају енглески језик, што се највише одражава управо у међусобној комуникацији припадника тих генерација.

Пошто су у раду наведене само најочљивије карактеристике говора младих, неопходна су даља истраживања овог језичког феномена, и то на много већем корпусу. Што се тиче лектора у русинским медијима, они би требало да поведу много више рачуна о чистоти језика, а пре свега да не дозвољавају промену ћириличног кода на латинични.

Литература

1. Бесермині, Владимир (1992–1993), „Жаргони стредньошколскеј младе-

- жи у Руским Керестуре“, *Studia Ruthenica* 3, Нови Сад: Дружтво за руски јазик и литературу, 143–147.
2. Vasić, Vera (1979), „Tipovi oslovljavanja odrasle osobe u govoru dece predškolskog uzrasta“, *Godišnjak Saveza društava za primenjenu lingvistiku Jugoslavije*, III: 175–180.
3. Vasić, Vera, Tvrtko Prčić i Gordana Nejgebauer (2001), *Du yu speak anglosrpski? – Rečnik novijih anglicizama*, Novi Sad: Zmaj.
4. Јоцић, Мирјана (2000), „О новинама у језику јавне комуникације“, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XLIII, Нови Сад: Матица српска, 289–294.
5. Јоцић, Мирјана (2011), „Ословљавање и обраћање“, у: В. Васић и Г. Штрбац, *Говор Новог Сада II: Морфолошке, лексичке и прагматичке особине*, Нови Сад: Филозофски факултет – Одсек за српски језик и лингвистику, 297–346.
6. Магочи, П. Р. и М. Фејса (1998), *Бешедуйме по англійски и руски / Let's Speak English and Rusyn*, Нови Сад: Руске слово.
7. Медеши, Гелена (2013), *З червеним прецагнуте*, Нови Сад: Дружтво за руски јазик и литературу и культуру.
8. Мудри, Александар (2012), „Јазик младих Руснацох на Фејсбуку“, у: *Зборник роботох зоз першей науковей конференциї Улога младих у розвою рускеј националней заеднїци у Войводици*, Нови Сад: НВУ Руске слово, 31–46.
9. Половина, Весна (1984), „Употреба једнине и множине личних заменица у српскохрватском језику“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 13/1: 185–195.
10. Prčić, Tvrtko (2005), *Engleski u srpskom*, Novi Sad: Zmaj.
11. Рамач, Јулиан, Михайло Фејса и Гелена Медеши (1995, 1997), *Српско-русински речник / Србско-руски*

- словник, I–II, Београд – Нови Сад: Завод за учебнике и наставни средства – Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски јазик и литературу – Друштво за руски јазик и литературу.
12. Рамач, Јулијан (2002), *Грамматика руског јазика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
13. Рамач, Јулијан, Оксана Тимко Дјитко, Гелена Медеши и Михајло Фејса (2010), *Руско-српски словник / Русинско-српски речник*, Нови Сад: Универзитет у Новом Садзе, Филозофски факултет, Катедра за руски јазик и литературу и Завод за културу войводјанских Руснацох.
14. Savić, S. (1993), *Diskurs analiza*, Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu – Filozofski fakultet.
15. Фејса, Михајло (1990), *Англијски елементи у руском језику*, Нови Сад: НВУ Руске слово.
16. Фејса, Михајло (2010), *Нова Србија и њена русинска мањина / Нова Србија и њен руски мањина / The New Serbia and Its Ruthenian Minority*, Нови Сад: ИК Прометеј – КПД ДОК.
17. Fejsa, Mihajlo (2011), “Ruthenian-Serbian Dictionary”, in: Rača, Georgeta, ed., *Academic Days of Timisoara: Language Education Today*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 611–621.
18. Fejsa, Mihajlo (2012), „Oslovljavanje u rusinskom jeziku: Oslovljavanje u dvojezičnoj školi u Kucuri“, u: *Iz riznice multijezičke Vojvodine*, Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine.
19. Шипка, Милан (2008), *Култура говора*, Нови Сад: Прометеј.

CHARACTERISTICS OF THE RUTHENIAN YOUTH SPEECH

Summary

In the first part of the paper the author provides an overview of research regarding Ruthenian / Rusyn youth speech.

The English language has caused several innovations in the speech of young Ruthenians / Rusyns of Serbia. They can be seen at all levels. It is a well-known fact that modern languages today borrow extensively from English and consequently their lexicons are swarming with anglicisms in all thematic registers (especially in the register of computing, for ex. *рестартовау компјутер, конектовау ше на веб, зиповау файл*).

A morphological analysis of the English element in the MAK provides us with a basis for emphasizing a certain quantitative and stimulative influence of English on the occurrence of indeclinability of nouns in the adjectival function in compounds consisting of two independently used bases. This is, however, a productive characteristic which might cause a change in the morphological and syntactic system of the Ruthenian language (for ex. *Kulpin Fest, Vojvodina Calling, Headroom студио*).

fejsam@gmail.com